

NOTAT

5. september 2023

Høringsliste for lovforslag om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

Danmarks Statistisk
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Erhverv
Dansk Industri
Dansk Iværksætterforening
Danske Regioner
Dansk Standard
Datatilsynet
Digitaliseringsstyrelsen
Erhvervsstyrelsens Området for Bedre Regulering
Finansforbundet
Finanstilsynet
Finans Danmark
Foreningen af Offentlige Indkøbere
FSR – danske revisorer
HK Handel
IT-Bramhen (ITB)
KMD
Kommunernes Landsforening
Konkurrence- og Forbrugestyrelsen
Landbrug & Fødevarer
Multi-Regnskab
Nationalbanken
Revisorgruppen
Rigsrevisionen
Skattestyrelsen
SMVdanmark
Statens og Kommunernes Indkøbsservice
Udviklings- og Forenklingstyrelsen
Visma E-economic
Økonomistyrelsen

Erhvervsstyrelsen
Att.: Cecilie Van og Cecilie Rosenlund Kjældgaard
ceciva@erst.dk
ceckja@erst.dk.

Den 15. august 2023

Høringsvar - Udkast til ny hovedlov om Erhvervsstyrelsens fælles digitale infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

Dansk Erhverv takker for muligheden for at komme med input til Erhvervsstyrelsen vedr. den nye hovedlov om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter visionen om elektronisk samhandel og udveksling af fx finansielle data som vi tror på, på sigt vil blive en byrdelettelse for danske virksomheder.

Dansk Erhverv har fra begyndelsen været positive overfor visionen om automatisk erhvervsrapportering og har bidraget til realiseringen af visionen. Derfor er det også positivt, at der nu kommer en teknisk løsning, der kan sikre, at visionen bliver opfyldt.

Dog har en række af vores medlemmer, som kan karaktereres som serviceleverandører, udtrykt bekymring for de byrder, som de på nuværende tidspunkt ikke nærmere definerede regler vedr. anvendelse og implementering af infrastrukturen vil medføre.

Specifikke bemærkninger

Det foreslås med lovforslaget, at Erhvervsstyrelsen får bemyndigelse til at indføre krav om udveksling af elektronisk data igennem den fælles digitale infrastruktur, samt at fastsætte regler for, hvordan denne dataudveksling skal foregå. Ligeledes foreslås det, at Erhvervsstyrelsen får mulighed for at regulere serviceleverandørernes anvendelse og implementering af infrastrukturen.

Dansk Erhverv har forståelse for, at Erhvervsstyrelsen med lovforslaget ønsker at forhindre situationer, hvor der kan opstå leverandørafhængighed og hvor en virksomhed kan risikere at blive låst til en enkelt leverandør. Samtidig er det positivt, at der med lovforslaget ønskes en standardisering af ordrer, kataloger og kvitteringer med henblik på automatisering af processer.

Samtidig er en del af vores medlemmer nervøse for, at kravene til serviceleverandørernes implementering og anvendelse af den digitale infrastruktur vil blive byrdefuldt.

Dansk Erhverv opfordrer derfor Erhvervsstyrelsen til at inddrage serviceleverandørerne, brancheorganisationer og erhvervsorganisationer i udarbejdelsen af de nærmere regler, ligesom det har

været tilfældet med bekendtgørelserne om krav til standard bogføringssystemer og ikke standardiserede bogføringssystemer.

Hvis ovenstående giver anledning til spørgsmål, står vi naturligvis til rådighed for uddybende bemærkninger.

Med venlig hilsen,

Frederikke Rosendal Egede Saabye

Chefkonsulent

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

16. august 2023

J.nr. 2023-11-1028
Dok.nr. 616994
Sagsbehandler
Kamilla Bay
Christensen

Sendt med e-mail til ceciva@erst.dk og ceckja@erst.dk

Datatilsynets udtalelse over udkast til forslag til ny hovedlov om Erhvervsstyrelsens fælles digitale infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

Erhvervsstyrelsen har den 28. juni 2023 henvendt sig til Datatilsynet med anmodning om en eventuel udtalelse til ovennævnte udkast til lovforslag.

1. Det fremgår af udkastet til lovens § 2, nr. 2, at der ved virksomhed i nærværende lov forstås følgende:

”En privatretlig juridisk enhed, der er registreret i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), og som ikke er et organ inden for den offentlige forvaltning.”

Det følger af databeskyttelsesforordningens¹ artikel 4, nr. 1, at personoplysninger er enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person. Begrebet ”fysisk person” omfatter også enkeltmandsvirksomheder, da det i praksis ikke er muligt at skelne mellem oplysninger om ejeren som individ og oplysninger om virksomheden. Datatilsynet finder på den baggrund anledning til at bemærke, at – såfremt enkeltmandsvirksomheder er omfattet af lovens anvendelsesområde – databeskyttelsesreglerne også vil finde anvendelse i det omfang, oplysningerne, der behandles i den fælles digitale infrastruktur, vedrører en enkeltmandsvirksomhed.

2. Det følger af lovforslagets § 6 samt bemærkningerne hertil, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte fælles regler for anvendelse af den fælles digitale infrastruktur, herunder særlige regler om bl.a., hvilke oplysninger serviceleverandører skal gemme og hvor længe, hvilke de skal slette og hvor hurtigt, og at disse regler fastsættes nærmere ved bekendtgørelse. Det fremgår endvidere, at Erhvervsstyrelsen fastsætter regler for serviceleverandørers anvendelse og implementering af den fælles digitale infrastruktur, herunder ”regler om, at serviceleverandører skal opbevare data forsvarligt”.

Datatilsynet skal i forbindelse med ovenstående for god ordens skyld bemærke, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har be-

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

tydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet, jf. databeskyttelseslovens² § 28.

Side 2 af 2

3. I forhold til digitale infrastrukturer og it-systemer, der skal anvendes til behandling af personoplysninger, skal Datatilsynet bl.a. henlede opmærksomheden på databeskyttelsesforordningens artikel 25 om databeskyttelse gennem design og databeskyttelse gennem standardindstillinger. Det følger bl.a. heraf, at den dataansvarlige – både på tidspunktet for fastlæggelse af midlerne til behandlingen og på tidspunktet for selve behandlingen – skal træffe passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger, som er designet med henblik på effektiv implementering af databeskyttelsesprincipper og med henblik på integrering af de fornødne garantier i behandlingen for at opfylde kravene i denne forordning og beskytte de registreredes rettigheder.

Datatilsynet skal også henvise til databeskyttelsesforordningens artikel 32, hvorefter dataansvarlige og databehandlere under hensyntagen til det aktuelle sikkerhedsniveau, implementeringsomkostninger og den pågældende behandlings karakter, omfang, sammenhæng og formål samt risiciene af varierende sandsynlighed og alvor for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder skal gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre et sikkerhedsniveau, der passer til disse risici.

Datatilsynet skal i denne forbindelse bemærke, at det er en forudsætning for at kunne etablere og opretholde passende sikkerhed for behandling af personoplysninger, at den dataansvarlige forinden har gennemført en risikovurdering vedrørende behandlingssikkerhed, så den dataansvarlige har overblik over, hvilke scenarier denne skal sikre sig imod.

Datatilsynet skal i øvrigt generelt bemærke, at tilsynet forudsætter, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven vil blive iagttaget i forbindelse med eventuel behandling af personoplysninger foranlediget af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Kamilla Bay Christensen

---

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Att.: Fuldmægtig Cecilie Van og fuldmægtig Cecilie Rosenlund Kjældgaard
E-mail: ceciva@erst.dk; ceckja@erst.dk

17. august 2023

Høring af lovforslag om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

Tak for muligheden for at kommentere på lovforslaget.

Vi synes overordnet, det lyder fornuftigt at samle reglerne om den fremtidige digitale infrastruktur i en ny hovedlov. Dermed er det muligt at ensrette de tekniske krav til dataudveksling fra forskellige myndigheder, så virksomheder og udbydere af it-løsninger ikke skal håndtere mange forskellige tekniske krav fra forskellige myndigheder. Samtidig muliggøres en mere automatisk udveksling og behandling af data.

Lovforslaget skaber rammerne for, at Erhvervsstyrelsen kan etablere en digital infrastruktur, som standardiserer udvekslingen af elektroniske dokumenter. Med lovforslaget får Erhvervsstyrelsen blandt andet hjemmel til at fastsætte de nærmere regler for virksomheders anvendelse af den digitale infrastruktur, når virksomhederne udveksler data med den offentlige forvaltning. I den forbindelse vil vi opfordre til, at Erhvervsstyrelsen i det fremadrettede arbejde med at fastsætte de nærmere regler om, hvilke standarder mv. der skal anvendes, inddrager alle relevante interessenter, så det sikres, at eventuelle udfordringer mv. bliver identificeret og adresseret.

De meget vide rammer, som Erhvervsstyrelsen i praksis skal udfylde med mere præcise regler, udgør det tekniske fundament for visionen om automatisk erhvervsrapportering (AER). Det tekniske fundament er en nødvendig forudsætning, men naturligvis ikke den eneste forudsætning for en hensigtsmæssig AER-løsning. Vi ser frem til fortsat at bidrage med praktisk erfaring og faglighed inden for bogføring, regnskab og revision, så AER-visionen kan blive konkretiseret i hensigtsmæssige, praktiske løsninger, der også værner om kvaliteten og validiteten af virksomhedernes indberettede finansielle oplysninger.

Med venlig hilsen

Jan Brødsgaard
Chefkonsulent

FSR – danske revisorer
Slotsholmsgade 1, 4. sal
DK - 1216 København K

Telefon +45 7225 5703
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Cecilie Van

Til: Charlotte Sander
Emne: SV: Offentlig høring af Erhvervsstyrelsens lovforslag om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

Fra: Charlotte Sander <charlotte@ika.dk>
Sendt: 16. august 2023 12:49
Til: Cecilie Van <CeciVa@erst.dk>
Cc: Cecilie Rosenlund Kjældgaard <CecKja@erst.dk>
Emne: Sv: Offentlig høring af Erhvervsstyrelsens lovforslag om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

Kære Styrelse
Tak for høringsinvitation.
IKA har gennemgået materialet og har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen
Charlotte Sander
Sekretariatsleder

IKA

Haslegårdsvej 8-12

DK - 8210 Aarhus V

D - 61 60 60 69

E-mail charlotte@ika.dk

Web www.ika.dk

Hørings svar på udkast til ny hovedlov om fælles digital infrastruktur ved samhandel og rapportering mv.

Generelle bemærkninger

KL vurderer, at lovforslaget overordnet set er i tråd med NemHandel-lovgivningens hidtidige forløb og kan ses som det naturlige næste skridt.

KL bakker derfor op om lovforslaget med de følgende bemærkninger:

Administrative besparelser

KL antager og forudsætter, at eventuelle administrative besparelser ikke vil medføre centrale krav om ændringer i kommunernes økonomiske rammer.

Økonomiske konsekvenser

KL antager og forudsætter, at Erhvervsstyrelsens nye hjemmel til at stille krav til serviceleverandører om fx implementering af nye standarder, pålæg om assistance i forbindelse med leverandørskifte, håndtering af logfiler og dokumentation på vegne af brugere ikke medfører øgede udgifter til fx lovvedligeholdelse af betydning.

Ud fra lovforslaget vurderer KL, at implementeringen af standarder mv. i kontraktperioden kan etableres af kommunens serviceleverandører uden merberegning.

KL anbefaler derfor, at der bliver tale om en lang implementeringstid på mindst fem år for at få alle gældende udbud med uden yderligere omkostninger. Forudsætningen er, at kravet er kendt. Implementering i fx eksisterende løbende kontrakter eller SKI-aftaler vil have et længere afsæt.

Tidsplan

KL vurderer, at det ikke er realistisk, at loven træder i kraft den 1. januar 2024, fordi både den planlagte ajourføring af de tekniske specifikationer for NemHandel og den planlagte udarbejdelse af bekendtgørelse bør sendes i offentlig høring, inden loven træder i kraft.

Fællesoffentlig styring

KL anbefaler, at der nedsættes en overordnet fællesoffentlig styregruppe, fordi der er tale om fællesoffentlig infrastruktur, der påvirker alle led i den offentlige forvaltning. Styregruppen kan med fordel underlægges det eksisterende fællesoffentlige digitaliserings samarbejde.

Definition af bogføringssystemer

KL anbefaler, at bogføringssystemer defineres i lovbemærkningerne.

Dato: 16. august 2023

Sags ID: SAG-2023-02803
Dok. ID: 3361376

E-mail: JAEI@kl.dk
Direkte: 3370 3890

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

Aftalegrundlag for anvendelse af infrastrukturen

Det er uklart, hvordan kommuner og andre myndigheder stilles som anvendere af infrastrukturen – fx om der indgås en serviceaftale, hvor og hvordan driftsmeddelelser og servicevinduer mv. kommunikeres, og hvilket forpligtelser Erhvervsstyrelsen påtager sig som underdatabehandler, fx i forbindelse med fx indberetning af sikkerhedsbrud i henhold til lovgivningen?

KL anbefaler, at krav og forventninger til serviceniveauer mv. kendes på forhånd i lighed med MitID.

Databeskyttelse

KL anbefaler, at lovforslaget beskriver gældende lovgivningsmæssige rammer for databeskyttelse og håndtering deraf fx ved afregning af ydelser i forhold til enkelte borgere eller ydelser på tværs af den offentlige sektor; det kunne være vederlagsfri fysioterapi, der tildeles af en læge, mens afregning sker via ydernummer til regionen, der efterfølgende sender faktura til borgerens kommune.

Undtagelser og fritagelsesmuligheder

KL anbefaler, at det beskrives tydeligere, hvilke undtagelser og fritagelsesmuligheder der er fx for selvejende institutioner under kommunerne, kommunale selskaber og foreninger.

Standardisering

KL anbefaler, at det beskrives tydeligere, om standarderne også omfatter dataværdier og fx kodelister, og at der – hvis data skal standardiseres – etableres eller anvendes en eksisterende governancestruktur for standardiseringsarbejdet, der er forankret i forretningsdomænet.

Med venlig hilsen

Jane Møller Pedersen
Kontorchef
Økonomisk Sekretariat, KL

Dato: 16. august 2023

Sags ID: SAG-2023-02803
Dok. ID: 3361376

E-mail: JAEI@kl.dk
Direkte: 3370 3890

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

Hørings svar til udkast til ny hovedlov om Erhvervsstyrelsens fælles digitale infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

8. august 2023

Indledningsvist vil vi blot nævne, at vi (Multi-Regnskab ApS) er en udbyder af et (cloud-baseret) digitalt bogføringssystem. Vi har indsendt ansøgning om godkendelse som "standard bogføringssystem" og har derfor implementeret NemHandel/e-faktura i vores software-produkt.

Behov for forenkling og dokumentation

Lovforslaget synes først og fremmest at være en formalisering af gældende praksis og en forberedelse til fremtidige præciseringer og krav til såvel det offentlige som erhvervslivet. Det ser vi positivt på. Vi er enige i at der fortsat er et stort potentiale for effektivisering i Danmark ved brug af forskellige typer af e-dokumenter.

I kraft af de vedtagne krav til "standard bogføringssystemer" bør e-faktura mulighederne blive mere lettilgængelige og mere eksponerede i 2024. Det er i sig selv ingen garanti for at e-fakturaer bliver en succes hos de mange mindre virksomheder. Der er fortsat store udfordringer i udveksling af dokumenter som i vidt omfang skyldes elementer som:

- Manglende præcision i tekniske beskrivelser
- Manglende vejledninger, eksempler, etc.
- Manglende krav om terminologi/sprogbrug i brugergrænseflader
- Manglende muligheder for aftestning af software

Generelt er NemHandel og de associerede dokument-specifikationer samt profiler en ganske kompliceret størrelse. Fra vores synspunkt håber vi at Erhvervsstyrelsen vil arbejde på at forenkle disse ting. Desuden bør Erhvervsstyrelsen arbejde videre med at skabe de bedst mulige rammer for at de mange software-løsninger som bliver udviklet kan opnå den nødvendige kompatibilitet. Ellers vil virksomhederne ikke få den oplevelse af NemHandel som er forudsætningen for at NemHandel bliver en succes hos de små virksomheder.

Vi så således gerne at lovudkastet også reflekterede det store behov for at Erhvervsstyrelsen kontinuerligt arbejder med at forenkle og dokumentere alle aspekter af NemHandel/e-dokumenter.

Ikke kun e-fakturering

Lovudkastet nævner ambitionen om at udvide anvendelsen af NemHandel til også at omfatte anden automatisering. Dette ser vi også meget positivt på.

NemHandel er jo knyttet til regnskabssystemer/ERP-systemer og det sætter visse grænser for en bredere anvendelse. Omvendt er der stadig væsentlige potentialer indenfor bogføring/regnskab. Her er nogle af de mest oplagte

- Kontobevægelser fra banker

Bogføring bør afstemmes med banken, så regnskabssystem/ERP-system skal have oplysninger fra banken. Der er et kæmpe potentiale for effektivisering hvis disse kunne leveres til virksomhederne via NemHandel. I dag løses det med generelt med et morads af forskellige .csv filer og en både dyr og dårlig PSD2 baseret model.

- Skatteoplysninger fra skat

Logger man ind på skat.dk finder man som virksomhed en masse oplysninger om skattekonto, underskudssaldo, selvangivelse/oplysningsskema, indberettede oplysninger, moms-indberetninger, etc. Generelt er det umuligt at automatisere noget som helst på denne front i dag, men der kunne NemHandel spille en rolle. F.eks. ved at virksomhederne kunne få tilsendt et kontoudtog for skattekontoen månedligt.

Umiddelbart synes loven at give de overordnede rammer for at beslutninger om anvendelse som eksemplerne ovenfor. Hvis det ikke er tilfældet håber vi at det vil blive overvejet.

Steffen Bering Jensen
Direktør

Multi-Regnskab ApS
Lautruphøj 5-7
2750 Ballerup

sbj@multiregnskab.dk

Bemærkninger til udkast til lovforslag om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

Vi, Visma e-economic A/S, har gennemgået lovudkastet, som I har sendt til offentlig høring. Efter at have gennemgået udkastet internt, er vi kommet frem til nedenstående bemærkninger vedrørende udkastet til Lovforslag om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v..

1. Serviceleverandørernes rolle

1.1. Erstatningsansvar

I dag opererer serviceleverandørerne med et erstatningsansvar i henhold til de sædvanlige principper, hvor serviceleverandørerne ikke kan holdes fuldt ansvarlige for slutbrugernes handlinger. Vores opmærksomhed blev derfor fanget af, at I i bemærkningerne til § 6 påtænker at ændre denne praksis til, at serviceleverandørerne fremadrettet vil blive ansvarlige for slutbrugernes adfærd. Bemærkningerne fremhæver selv, at serviceleverandørernes opgave normalt alene er at transportere slutbrugernes data, hvorfor det vil være krævende for serviceleverandørerne, at de fremadrettet også påtænkes at blive pålagt en monitoreringsforpligtelse. En ny arbejdsbyrde for serviceleverandørerne vil medføre forøget omkostninger, hvilket antageligt vil blive påført slutbrugerne via prisændringer. Vi undrer os derfor ved, at jeres

sammenfattende skema i de almindelige bemærkninger hverken indikerer positive eller negative konsekvenser forbundet med vedtagelsen af lovforslaget og dens efterfølgende bekendtgørelser. I bemærkningerne til § 8 bemærker vi, at der er opstillet forskellige eksempler på misbrug fra slutbrugernes side. Det er vigtigt at påpege, at mange af disse eksempler kan være udfordrende at imødegå effektivt ved hjælp af automatiserede sikkerhedstiltag. Et konkret eksempel er situationer, hvor endepunktsnavne mistolkes. Her vil en automatiseringsfunktion sandsynligvis have svært ved at objektivt vurdere, om et endepunktsnavn er oprettet med chikanøse/bedrageriske formål eller blot er nærliggende et eksisterende navn. I mangel af automatiseret sikkerhedstiltag vil det være byrdefuldt for serviceleverandørerne at monitorere samtlige slutbrugers løbende adfærd. Ændring af erstatningsansvaret, vil tvinge serviceleverandørerne til at implementere omkostningstunge sikkerhedsværn. Vi mistænker, at dette vil begrænse tilslutningen til netværket, samt gøre arbejdsgangen mere omstændig for virksomheder, som rent faktisk opererer med legitime formål.

I tilfælde af lovforslaget pålægger serviceleverandørerne meget byrdefulde krav, vil de måske helt afvige fra at forestå udveksling af data og elektroniske dokumenter via den fælles digitale infrastruktur, og i stedet etablere en alternativ infrastruktur på sædvanlige markedsvilkår.

Vi vil derfor overordnet vurdere, at en ændring af de sædvanlige principper i forhold til erstatningsansvar vil have en konsekvens på markedet, hvor navnlig serviceleverandørerne påvirkes direkte heraf. I tilfælde af, at udbyderne finder kravet for byrdefuldt, kan de måske undlade at understøtte den fælles digitale infrastruktur, hvilket resulterer i at lovforslagets formål ikke bliver realiseret.

1.2. Opbevaring af data

I dag tilbyder nogle serviceleverandører at opbevare data, som en yderligere service til deres slutbrugere, men det ændrer ikke på, at serviceleverandørernes

kerneansvar er at facilitere en pålidelig og sikker transport af data mellem de involverede parter. Hvordan data modtages, anvendes og opbevares, bør forblive uvedkommende for serviceleverandørerne, og forblive uden for rammerne af det beskrevne formål med lovforslaget. Data, som er omfattet af transporten, vil allerede være at finde hos afsenderen (corner 1) og modtageren (corner 4), hvorfor vi anskuer det mere nærliggende, at opbevaringsforpligtelse pålægges dem. Den nye bogføringslov stiller krav til, at et digitalt standard bogføringssystem ikke må tillade sletning, ændring eller tilbagedatering af bogførte poster. Data vil således allerede være sikret derigennem for de virksomheder, som er omfattet af kravet om at anvende et digitalt bogføringssystem.

Yderligere er definitionen af "data" ikke medtaget i lovforslaget, herunder dennes bemærkninger. Begrebet "data" kan være omfattende, og en bred definition kan potentielt skabe et meget byrdefuldt krav for serviceleverandørerne. Det er afgørende, at begrebet tydeligt afklares og afgrænses, således at serviceleverandørerne ikke pålægges en påkrævende forpligtelse, herunder omkostningsfuld, som går ud over lovforslagets formål.

1.3. Overdragelse af data i forbindelse med leverandørskifte

Serviceleverandørerne er i dag ikke forpligtet til at overdrage data, hvilket er en naturlig forlængelse af, at de i dag ikke er pålagt at opbevare data. Kravet vil være en ændring af serviceleverandørernes eksisterende serviceområder. Gennemgående gør vores refleksioner i afsnit "1.2. Opbevaring af data" sig også gældende, hvad angår overdragelse af data. Vi vil derfor fremhæve, at vi vurderer det mere nærliggende, at slutbrugerne kan tilgå data fra den fælles digitale infrastruktur eller hos afsenderen (corner 1) eller modtageren (corner 4). Både pligten til at opbevare og overdrage data må forventes at pålægge serviceleverandørerne yderligere omkostninger. Vi undrer os derfor igen over, at

jeres sammenfattende skema indikerer, at der hverken vil være positive eller negative konsekvenser forbundet med lovforslagets eventuelle vedtagelse.

2. Lovforslagets påvirkning på markedet, herunder økonomiske konsekvenser

Vi bemærker, at lovforslaget søger at etablere standardiserede krav til den fælles digitale infrastruktur. Mens standardisering kan have sine fordele, er vi af den overbevisning, at en "one-size-fits-all" tilgang muligvis ikke vil dække alle virksomheders unikke behov. Virksomheder opererer i forskellige kontekster og inden for varierende forretningsmodeller, hvilket kan medføre en betydelig variation i krav til dataudveksling. Vi kan frygte, at et marked, som er underlagt standardiseret krav, potentielt kan begrænse den ønskede effektivisering af markedet, som lovforslaget tilsigter at fremme.

Ydermere bemærker vi, at I i bemærkningerne til lovforslaget fremhæver udfordringen med at følge den hurtige teknologiske udvikling. Dette får os til at reflektere på lovforslagets og de efterfølgende bekendtgørelses evne til at løbende tilpasse sig ændringer i teknologien - specielt sammenholdt med lovforslagets formål er at fremme effektivisering for virksomhederne. Vores bekymring er, at innovationen skal bevares på markedet, og helst ikke begrænses af lovgivning. Markedet kan potentielt blive fragmenteret, hvis serviceleverandørerne finder lovforslaget hæmmende, hvilket potentielt kan medføre, at de etablerer alternative løsninger til elektronisk dataudveksling inden for B2B-sektoren.

I lovforslagets almindelige bemærkninger fremhæves, at lovforslaget, herunder dennes bekendtgørelser, hverken kommer til at have en positiv eller negativ konsekvens/merudgifter påvirkning på markedet og dennes interessenter. Vi undrer os lidt herved, som også er fremhævet tidligere i vores høringssvar.

3. GDPR

Det er tydeligt, at den fælles digitale infrastruktur potentielt vil medføre øget behandling af personoplysninger. Navnlig henviser vi her til opbevaringen og udleveringen af data. Serviceleverandørerne og øvrige involverede parter bør være helt afklaret med, hvilke persondataretlige roller de forskellige parter vil have i forbindelse med den foreslåede infrastruktur. Dette inkluderer en klar specificering af, hvem der vil besidde instruktionsbeføjelsen over disse persondata, samt hvilke forpligtelser og rettigheder, der vil opstå som følge af lovforslagets implementering.

4. Tidslinje

Vi bemærker, at en række bestemmelser i lovforslaget henviser til, at de vil blive specificeret nærmere i forbindelse med bekendtgørelserne. En gennemsigtig og proaktiv kommunikation er essentiel i forbindelse hermed, hvis lovforslaget og bekendtgørelserne skal implementeres succesfuldt og effektivt. Det er vigtigt, at virksomhederne og serviceleverandørerne har adgang til klare retningslinjer og detaljerede informationskilder i forbindelse med implementeringen af nye lovgivningsmæssige rammer. I forlængelse heraf vil vi fremhæve tidslinjen for bekendtgørelsernes ikrafttrædelse. Uden at kende de endelige krav, så har vi allerede identificeret en række markante ændringer for serviceleverandørerne, hvilket er fremhævet i afsnit 1. Til vores orientering formodes bekendtgørelserne sendt til høring i oktober, hvor vi har en forhåbning om, at serviceleverandørerne efterfølgende tildes behørig implementeringstid.